

Telegraful

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)

Onor. «Asociațiunea»

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Ratificarea nedreptății

Biserica luptătoare

În ziua de 23 Mai a. c. matuturul corp a avut prilejul să asiste la o ședință, care va rămânea, de bună seamă, istorică în analele parlamentului român.

Era la ordinea zilei ratificarea Concordatului cu Vaticanul — o problemă, în care Biserica ortodoxă trebuia să-și spună cuvântul, cum și l-a spus, înțelept și respicat, în toate chestiunile mari cari interesează viața neamului nostru.

Biserica ortodoxă și-a fixat atitudinea față de Concordat încă la discuția proiectului de lege pentru regimul general al Cultelor. Această atitudine a izvorât din înțelegerea superioară a marilor interese ale statului și ale Bisericii deopotrivă și a fost interpretată îndeosebi de I. P. S. Mitropolit Nicolae, în celebrul său discurs rostit în Senatul țării în ziua de 27 Martie 1928.

Cărmuitorii României însă au crezut de cuviință să readucă chestiunea. Și anume nu pentru a îndrepta situația creiată prin legea pentru regimul cultelor, ci pentru a pecetlui încă odată această situație jignitoare și pă-

gubitoare atât pentru Biserica neamului, cât și pentru statul român.

Concordatul, semnat de cine se știe, a fost adus deci în Senat spre ratificare.

Bisericii ortodoxe i se îmbia încă un trist și nedorit prilej de a se apăra împotriva legiurilor nedrepte și de a arăta cărmuitorilor statului drumul dreptății pe care ar fi vremea să-și îndrepteze pașii.

Apărătorul ortodoxiei și, implicit, al marilor interese naționale a fost și de astădată I. P. S. Mitropolit al Ardealului.

Înaltul prelat a citit, în numele întregului episcopat ortodox, în ședința din 23 Mai a. c. a Senatului o declarație, arătând dezastruoasele consecințe pe care le va avea Concordatul atât pentru statul român, cât și pentru cultele necatolice din cuprinsul țării, inclusiv Biserica «dominantă» a statului.

I. P. S. Sa a arătat, că concordatul este anticonstituțional, că el obligă statul român, cu Biserica «dominantă» ortodoxă, să renunțe la esențialele atribuții ale suveranității sale, la interesele sale materiale și morale, înhămându-l la carul prozelitismului catolic și neromănesc, în paguba

celorlalte culte, cărora Constituția le asigură totuși «o deopotrivă libertate și protecțiune» — cu un cuvânt, că concordatul înseamnă o pagină neagră în istoria diplomației românești, un act politic nedrept și lipsit de înțelepciune creștinească și românească.

Toate aceste lucruri au fost puse în lumina desăvârșită a unui lux de argumente, care nu mai îngăduie nici o umbră de nedumerire. Declarația, ținută în tonul și înzestrată cu armura documentară a celei mai severe discipline academice, a avut darul de a lumina conștiința orăru om în stare să judece lucrurile după criteriul superior al dreptății, nu după al intereselor mărunte, de orice categorie ar fi ele.

Concordatul a fost ratificat, totuși. Și Senatul nici n'a făcut măcar gestul spălării mânilor. Il privește.

Biserica luptătoare se bucură însă, că are conducători înțelepți și devotați, în stare să facă gesturi de superioară demnitate și eroism, pe urma cărora izbânda va trebui să vie.

Oricât de târziu, ea va veni!

Dinu Pajura.

Concordatul

Cum s'au schimbat vremile!

Revista de sub direcția dlui general Nicolae Petala, *Cultura Poporului* (dela 26 Mai 1929) aprețiază, sub iscălitura Păr. Arhimandrit Scriban, în următorul mod încheierea concordatului cu Scaunul papal:

Dacă chestiunea concordatului s'ar fi pus în țara românească acum 100 de ani, nu numai că nu avea nici un sorț de izbândă, ci ar fi fost și o vie răscoleală de cugete împotriva catolicismului. Nu concordat, ci mult mai puțin decât atâta, au căutat odată catolicii din Iași să dobândească pe vremea Mitropolitului Veniamin. Era vorba de îngăduința de a-și deschide o biserică în acel oraș. Dar nici vorbă nu a putut fi de așa ceva. A fost o vie hotărâre a mitropolitului și boerilor împotriva papistașilor.

După 100 de ani de atunci, lucrurile s'au schimbat cu totul. Azi se cere nu o biată îngăduință pentru catolici, ci întinderea mâinii către dânsii. Deși ce se cere acum e mult mai mult decât atunci, totuși, de data aceasta, se poate.

Pricina este că ortodocșii de acum, nu mai sânt cei de atunci. Spun cei de azi, într'o îndreptățire a concordatului, că sânt la mijloc interese înalte de stat, situațiuni diplomatice, peste care nu se poate trece și deci trebuie să ne înțelegem cu Vaticanul.

Vorbe, vorbe, vorbe. Toate dovezi că sufletele de acum sânt mai șterse decât cele de mai înainte.

Dacă ar fi sufletele de altă dată, n'ar mai sta în picioare nici așa zisele

FOIȘOARA

Dela Tharmis la Alba-Iulia*)

— Cu ocazia comemorării —

de LEON PROCA

Murășul își șerpuia liniștit printre defileuri pletele de apă; pe câmpul sinuos, în bătaia razelor soarelui de vară târzie, strigătul dacului silea plăvanii. În costum-i simplu, cu brațele ceaunate de arșiță, conducea agale plugul de lemn; dealurile cari umbreau cu dragoste de părinte undulațiile Ampoiului erau pistruite cu turme de oi a căror tălângi redau feeric sfânta pace.

În vale, răcorit de parfumul inodor care plutia legănat de valurile Murășului, un popor harnic își improvizase arhaice așezăminte. Femei cu pași repezi conduceau destinele unei gospodării precoc, copii plă-

*) Din lipsa de spațiu se publică abea acum. Red.

panzi își prăjiau trupurile în nisipul fierbinte, iar bărbați cu fețe austere discutau, bătrâni deregători ai vieții politice presimțeau vuetul pericolului care în răsărit pustiise vieți, familii cu gospodării. Pătrunși de îngrijorarea, că mâne, poimâne copiii cu capete buclate, bordeiul care-i adăpostea și vitele care li hrăneau, vor pieri fără cruțare în fața puhoiului năvălitor, piepturile de oțel își reliefau vigoarea, pentruca la prima suflare de corn să se sacrifice pentru neam și rege. Slabele raze de lumină dela candelile de său pătrunzând prin micile ferestre anunțară bărbaților din Tharmis, adânciți în frământarea grijiilor, sosirea nopții...

În curând totul adormi, iar casele în care oasele strivite de povara zilei își recăștigau tăria, deveniră mor-mane neglășuitoare...

Pragul anilor scurși acoperea tot mai mult virtutea sacrificiului pâlcului dac din Tharmis.

Trecură deceniile, când legiunile romane își așezară caștele în câmpiile dace. Vechiul Tharmis, în vitregia evenimentelor, mai păstra numai slabe amintiri, iar câțiva stâlpi mar-tori muți ai unor vremuri apuse căzură în fierbințele de colonizare a legionarilor romani. Pe ruinele dispărute se ridică un mândru oraș roman, care devine un important centru strategic și de concentrare culturală. Trimișii împăratului Traian se stabilizează în Apulum...

Pe când imperiul roman își risipea ultimele zile de glorie, în Dacia transilvană poporul român își infiripa primele răsade.

Furtunile năvălirilor de popoare încep a se deslănțui tot mai puternic. Clipele de calmie sânt atât de rare încât firul a două, trei și mai multe generații trebuia tors din lăna suferinței. Puține au fost națiunile cari un mileniu aproape, cu momente măsurate de bucurie, au fost roabe asu-

pitorului păgân și mai puține au fost acelea cari au păstrat averea limbii și credinței.

Cetatea de pe malul Murășului este călcată de turci și tătari. Dar forța de viață, aspirațiunile existenței ridi-cară fără preget zidurile.

Jugul lui Attila nu întârziă să realizeze presimțirile vechilor locuitori ai Tharmisului.

Epoca tinereții poporului român începe să fie întristată tot mai puternic. Smulși de sub scutul părintesc, poporul în care svâcnea același sânge se vede despărțit. De acum Carpații vor forma miezuina pentru sute de ani.

Căngile iobăgiei prindeau adânc în umilul valah transilvan... Pajura împăratului răpia de acum tinerețea poporului; sudoarea frunții iobagului din podișul ardelean stropia abundent comorile de aur; lanurile de grâne își plecau spicele pentru străin. În pribegia destinului suflarea înceată își găsia reculegerea în credința nestră-

interese de sta', nici considerațiunile diplomatice, și papa ar rămânea cu totul nebagat în seamă, cu toată situațiunea lui internațională. Pretextele care se aduc acum pentru încheierea contractului cu Vaticanul, sânt tot atâtea tertipuri doveditoare că ortodocșii noștri de azi sânt mai spălăciți decât ortodocșii mitropolitului Veniamin.

Mai sânt țări cu milioane de catolici, dar dacă ținuta creștinilor de acolo e mai dărză decât a ortodocșilor noștri, nici vorbă acolo de concordat cu Roma.

O asemenea țară e Anglia. Nu sânt și acolo temeuri diplomatice? Cu toate acestea ele n'au putut sta în picioare față de dărzenia bisericii naționale.

A încheia concordat cu Vaticanul, înseamnă a mă apuca eu să ridic vaza papei dela Roma. Dar poate fi aceasta interesul unei țări necatolice?

De aci se vede greșala de a ne apuca noi să sporim vaza scaunului Romei.

Nu se poate fără concordat? Dar în Anglia cum se poate?

Se poate, fiindcă Anglia e tare și nu dă voe.

Ce facem acum, e mare greșală, e păcătuire împotriva neamului. Urmările nenorocite se vor vedea curând. Unele catolice vor căuta să se bage mai adânc în treburile și întocmirile bisericii noastre.

Am introdus între noi o mare pricină de turburări, care ne vor aduce multă neliniște în viitor.

Un act de demnitate

— Comunicatul Sf. Sinod —

Cuprinși spontan de pasiunea criticistă fără rezerve, sau îndemnați de interese pe cari nu e locul să le caracterizăm, o seamă de publiciști s'au dedat în timpul din urmă la o propagandă dintre cele mai desmățate împotriva Bisericii ortodoxe și a ierarhilor ei. Prin articole publicate în unele ziare din capitală acești publiciști, cari nu par a-și înțelege superioară misiune la care-i cheamă profesiunea lor, au încercat să pună într-o falsă lumină Biserica ortodoxă și să-i surpe

astfel prestigiul milenar, ancorat adânc în sufletul neamului românesc.

Campania aceasta de minciuni și de calomnii este cu atât mai dureroasă și mai condamnată, cu cât unii dintre autorii ei se dau drept cei mai autentici credincioși și apărători ai instituției sacre, sub pavăza căreia neamul nostru a viețuit în trecut, și de povața căreia e chemat să asculte în viitor.

Iată pentru ce credem, că Sf. Sinod a făcut un act de demnitate și de înaltă înțelepciune dând, în una din ultimele sale ședințe, următorul comunicat:

„Sf. Sinod, cu profundă durere și cu adânc regret a luat cunoștință de o seamă de articole lipsite de demnitate și de cuviință la adresa bisericii și a ierarhilor ei, publicate în câteva organe de publicitate, prin care se încearcă scăderea prestigiului bisericii și a autorității conducătorilor ei.

Aceste manifestațiuni menite să turbure legăturile duhovnicești între credincioșii bisericii ortodoxe și păstorii ei sufletești, sunt cu atât mai dureroase, cu cât derivă dela persoane cari pretind a se numi fii credincioși ai bisericii ortodoxe și având îndatorirea de a respecta înșiși și a face prin scrisul lor și pe alții să respecte deciziunile autorității supreme eclesiastice.

Sf. Sinod se vede nevoit să condamne acest abuz săvârșit în numele libertății de presă, exprimându-și în același timp nădejdea că, fără a fi silit să recurgă la mijloace mai aspre pentru vindecarea răului, aceste rătăcirii vor dispărea dela sine spre binele și propășirea pașnică a bisericii.

de vlagă, părăsind temnițe sumbre și grele, surădeau fluturând cuvintele dulci:

De acum sântem liberi în Ardealul românilor!

Dar bucuria se prăbuși. Sufletele românilor aveau să se înduioșeze și mai mult, iar chiliile răcoroase și zăbrelele temnițelor vor fi din nou martori ai vestejirii atâtor vieți nevinovate. 320 de ani de aci înainte am plătit tributuri grele și poveri insuportabile au strivit umerii noștri.

Goana împotriva românilor din Ardeal se întea. Cine să reacționeze? Când o vorbă, o șoaptă costa viața.

Dar iată osândiții iobagi ai grofilor, încep primele mișcări. Blânzii, răbdătorii și supușii de până aici nu mai puteau tolera osânda vânătorilor produse de acest nou iatagan. Și crudă a fost răscoala iobagilor dela 1784, grofi și baroni și-au plătit cu sângele înegrit de fărâdelegi tirania; însă șiroaiele vărsate în tabără asu-

O înălțătoare manifestare

— La întoarcerea I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae acasă —

Vestea, că I. P. S. Sa va sosi Vineri în 31 Mai la ora 9^{3/4} acasă, s'a lătit într-o clipă între credincioșii orașului nostru.

Încă înainte de sosirea trenului se aflau pe peronul gării membrii Consiliului mitropolitan și arhiepiscopesc, profesorii și studenții Academiei teologice și ai Seminarului teologic, profesorii și elevii Școlii Normale și ai Școalei de cântăreți. Apoi un mare număr de credincioși din toate părțile societății.

La sosirea trenului numeroși credincioși au izbucnit în urale de «Să trăiască» la adresa I. P. S. Sale, iar corul Academiei teologice a cântat «Pe Stăpânul».

În numele intelectualilor și credincioșilor **Dr. Gh. Preda**, adresează I. P. S. Sale următorul cuvânt:

Înalt Prea Sfințite Domnule Arhiepiscop și Mitropolit,

De câți-va ani, împrejurări neprielnice, ating interesele și chiar prestigiul bisericii noastre române ortodoxe.

I. P. S. Voastră, ca unul din cei mai însemnați și luminați slujitori ai ei, ca unul din cei mai buni veghetori ai drepturilor ei, inspirându-vă din depozitul prețios lăsat de Domnul nostru Isus Hristos și din sufletul național românesc, ați scos în nenumărate ocazii, din bogata comoară a minții I. P. S. Voastre, argumente din cele mai loiale și mai puternice, în menținerea neștirbită a intereselor și prestigiului acestei biserici.

Cu ocazia ratificării concordatului din București, în numele celorlalți înalți prelați ai bisericii ortodoxe, I. P. S. Voastră ați citit în ședința senatului o declarație prin care ați expus temeinic, punct cu punct, motivele ce Vă îndeamnă să refuzați acest concordat.

Ați adăugat tot odată că «aspirațiile unui popor sunt mai puternice ca legile sub care este silit să trăiască un timp anumit» și deci fără nici un sentiment ostil față de celelalte culte minoritare din țară, fără ură, răutate, invidie, etc., ci numai ca păstor bun și credincios al marelui mase românești ortodoxe, veți sta în totdeauna în ajutorul ei, pentru înfăptuirea idealurilor naționale și pentru întronarea prin mijloace legale, a dreptății în biserica noastră.

Prin această declarație ați dovedit odată mai mult cât de bine corespundeți înaltei Voastre chemări, prin ea s'a răspuns cu totul încrederei, pe care poporul românesc ortodox o are în înalții reprezentanți ai bisericii ortodoxe și în special în persoana I. P. S. Voastre.

Prin această declarație ați dovedit însă și marile însușiri de dirijor sufleteș și de bun conducător al bisericii noastre. V'ați arătat I. P. Sfințite, Omul înțelept, persuasiv, plin de cumințenie, cu intenții juste dar binevoitoare, cu respect pentru legile țării, dar hotărât să servească și să vă devotați cu toată dragostea atât interesului bisericii, cât și binelui nostru românesc.

Știți, înalt Prea Sfințite Părinte, că puterea spirituală este singura putere care poate ține legat și poate cimentă mai bine conștiințele omenești. — Această putere este aceea deci care ne leagă și pe noi credincioșii ortodocși din orașul Sibiu, nu numai față de biserica noastră, dar față de reprezentanții ei și mai ales față de actele ce acești reprezentanți săvârșesc pentru binele și interesul bisericii.

Iată pentru ce astăzi odată mai mult, acești credincioși români ortodocși Vă asigură de tot devotamentul lor, Vă exprimă prin glasul meu, mulțumiri și recunoștință pentru tot ceea ce ați făcut și vă urează ani mulți sănătoși, pentru ca de pe scaunul ce-l ocupați sau din altul în care Vă Veți înălța, să puteți veghea cu aceeași dragoste și perspicacitate, la principiile imutabile ale bisericii noastre și la prestigiul autorității de care trebuie să se bucure această biserică, ca biserică dominantă în Statul nostru.

I. P. S. Sa plăcut impresionat de neașteptata manifestațiune de iubire și alipire a fiilor Săi sufletești, cu voce clară și sonoră, într-o vorbire mai lungă mulțumește celor prezenți pentru sentimentele de alipire ce le-a arătat față de biserica noastră ortodoxă.

Biserica noastră ortodoxă, spune I. P. S. Sa, a fost așezământul sfânt care a adăpostit comorile sufletului nostru. Și

mutată și mândria națională. Zidurile cetății Băgradului păstrau reminiscențe tragice ale menirii unui neam. La poalele lor frunțile martirilor românilor plecate de pumnul asupritor, se înclinau hrănindu-și sufletul cu cupe din elixirul cetății neamului.

Un an mai lipsea până la dispariția secolului al 16-lea. Sfârșitul însă născu noi speranțe, încurajează idealul visat de amărății români ardeleni.

Paloșul lui Mihai Viteazul își spăla tăișul în sângele oardelor dușmane. O rază de nădejde pătrunse în sate: *1 Noemvrie 1599*. Murașul își așterne prinosul în așteptarea divinității liberator. Țărâna drumului ce ondulează spre cetatea Alba-Iuliei este călcată de șoimul care purta pe Mihai. Pletele bătrânilor mângăiau pământul și femeile udau cu lacrimi de bucurie gura scoasă din mâni de vrăjmași. Erau clipe de cea mai înaltă sărbătoare națională și buzele lipsite

pririlor au fost și mai grozave, chinurile îndurate de Horia și Cloșca au simbolizat lupta credinței, drepturilor și datoriei acestui neam.

Răbojul revoluției nu puse capăt tiraniei aruncate pe capetele strămoșilor noștri.

Mai bine de jumătate de veac de suferințe urmară, când «Regele Munților» se ridică dintr-o inimă sângerândă. Tradiția poporului pe deoparte și planurile ungurilor pe de alta ridicară în Avram Iancu și soții săi spadele luptei.

Prigonirile nu și-au găsit sfârșitul dorit. Puterea de a trăi tinde încet cu încetul să slăbiască; dorința de o viață de progres este gătită; iobăgia gârbovește vlagă poporului român din cetatea Carpaților, tirania și prigoana față de valah devine tot mai intensă; — numai credința mai ridică stâncă de granit.

Renașterea poporului își accentua începuturile.

Acelaș popor, despărțit de culemile Carpaților nutrinde aceleași dorințe, națiunea de acelaș sânge și crez, cerea desființarea granițelor politice nefirești.

Ziua în care cătușele zalelor robiei se vor prăbuși într'un zăngănit sinistru, ceasurile în care ramurile arborelui vor da din nou fructe hrănind pe adevărații proprietari, clipele care vor produce îmbrățișarea fraților despărțiți de veacuri, erau întinse pe coama celui mai apropiat crepuscul.

Dreptul sacru și jertfa morală și materială au născut ziua de *1 Decembrie 1918*. Alba-Iulia, orașul suferințelor, lăcașul bucuriilor, martorul vărsărilor de sânge, vechiul simbol de încurajare a luptei a cuprins în brațele ecrotitoare și clipele acestea de glorie națională, — a cărei comemorare am serbat-o la 20 Mai 1929.

Citiți și respândiți ziarul
Telegraful Român

astăzi, mai ales astăzi, trebuie să înțelegem că ea a chivernisit comorile sufletului nostru. Mă bucur că și Dv. interpretați în acest sens.

Eu știu din trecut că peste biserica noastră au trecut multe nedreptăți și a avut multe de suferit și mai știu, că din toate acestea a ieșit învingătoare, căci justiția divină ne-a dat dreptul pe care-l merităm. Nici astăzi nu se poate, ca în țara românească unde biserica stă la temelia organizației statului, să nu câștigăm drepturile pe cari le merităm.

Nici o putere nu ne va putea despărți de steagul pe care l-am susținut.

Cu atât mai mare este bucuria noastră, a conducătorilor bisericii, când vedem că suntem sprijiniți de credincioși. Noi am stat și stăm alături de popor și vom veghea, ca să ducem steagul la biruință.

Idealul adus de Mântuitorul a legat neamul nostru în luptele de veacuri înfrățind ortodoxia cu naționalismul. Suntem convinși, că toate greutățile izvorâte din aceste vremuri, vor fi pentru binele neamului. Să fim încredințați, că biruința nu poate fi decât a noastră.

Vă mulțumesc pentru sentimentele pe cari le-ați arătat față de noi, cari vor fi un reazăm în lupta ce-o ducem și rog pe Dumnezeu să ne încoroneze biruința așa după cum o merităm.

La finea vorbirii, publicul prezent aclamă din nou pe I. P. S. Sa cu urale de «Să trăiască», iar corul Academiei cântă «Mulți ani».

Dela gară numeroșii credincioși în frunte cu I. P. S. S. Mitropolitul, însoțit de P. S. S. Arhiepiscopul Vasile, au venit în biserica-catedrală unde s'a oficiat un scurt serviciu religios, aducându-se mulțumite celui Atotputernic, că a ajutat I. P. S. nostru Mitropolit de-a apăra cu atâta demnitate sfânta noastră Biserică și că i-a ajutat a se întoarce cu bine în mijlocul turmei Sale.

St. Sinod

În ziua de 24 Mai, Sf. Sinod a fost deschis de I. P. S. Sa Patriarhul Miron.

Membrii Sf. Sinod iș înusese unanim declarația citită de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, în ședința de ieri a senatului, cu privire la ratificarea concordatului. Se hotărăște ca această declarație să fie tipărită și trimisă tuturor eparhiilor din țară.

S'a discutat apoi în jurul reorganizării învățământului teologic, și s'a hotărât să se întocmească un nou proiect de lege pentru organizarea învățământului teologic în conformitate cu principiul autonomiei bisericii. În acest scop s'a ales o comisiune compusă din: I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, președinte, I. P. S. Sa Mitropolitul Nectarie al Bucovinei, P. S. Sa Vartolomeu al Râmnicului, P. S. Sa Visarion al Hotinului și P. S. Sa Arhiepiscopul Vasile dela Sibiu.

P. S. Sa Episcopul Roman dela Oradea, a depus, în urmă, raportul

privitor la reorganizarea Sf. Sinod, potrivit noiei legi de organizare a bisericii.

Ședința din 27 Mai s'a deschis sub președinția I. P. S. Sale Mitropolit Nicolae al Ardealului.

P. S. Sa Episcop Vartolomeu a fost de părere ca preoții să fie scoși la pensie la vârsta de 70 de ani.

P. S. Sa Episcop Grigorie al Aradului a susținut că nici Mântuitorul, nici apostolii n'au condiționat propovăduirea Evangheliei de limita de vârstă. Dacă un preot nu-și mai poate îndeplini îndatoririle, să i se dea un preot ajutor. Iar pensionarea să se facă numai din motive de infirmitate.

I. P. S. Sa Mitropolit Nicolae al Ardealului a propus și Sinodul a aprobat următoarea soluție:

1. Biserica prin organele sale eparhiale administrative are dreptul să decidă pensionarea preoților.

2. Pensionarea se va face în caz de neputință fizică, intelectuală și morală, fie la cererea proprie a preotului, fie din oficiu.

3. În ambele cazuri, înainte de a da sentințe, organele eparhiale administrative vor cere avizul medical.

4. La cererea proprie pot să iasă la pensie preoții cari au îndeplinit condițiile generale ale legii pensiilor, însă cu încuviințarea organelor eparhiale administrative.

5. Se va interveni la ministerul finanțelor, casa pensiilor, ca să se introducă în lege aceste norme cu privire la pensionarea preoților.

P. S. Sa Episcop Ghenadie al Buzăului a propus și s'a admis ca Institutul Biblic să tipărească cuvântarea I. P. S. Sa Patriarh Regent, rostită la Alba-Iulia și să se împartă gratuit în popor.

Dezideratele congresului preoților, cu privire la învățământul teologic au fost înaintate la noua comisie sinodală însărcinată cu organizarea învățământului teologic.

P. S. Sa Episcop Grigorie a cerut Sinodului să intervină la ministerul instrucției, ca în învățământul profesional să se predea cel puțin 2 ore de religie pe săptămână.

Sinodul și-a însușit această propunere, însărcinând pe arhiepiscopul Vasile de Rășinari să studieze felul cum se face învățământul religios în toate școlile secundare, și să facă propunerile convenite în sesiunea viitoare.

Ședința zilei următoare a fost prezidată de I. P. S. Sa Mitropolit Pimen al Moldovei.

P. S. Sa Episcop Roman a cerut Sf. Sinod să intervie la guvern, să nu aprobe mutarea reședinței episcopiei unite dela Gherla, la Cluj, fiindcă s'ar aduce o jignire bisericii ortodoxe.

Sf. Sinod a însărcinat pe P. S. Sa Episcop al Clujului să întocmească un memoriu în această chestiune, spre a fi înaintat guvernului.

P. S. Sa Episcop Grigorie al Aradului a propus ca Sf. Sinod să intervină, ca în comisia bugetară a ministerului cultelor să fie numiți și delegați ai clerului ortodox.

În acest sens, s'a hotărât să se întocmească un memoriu care să fie înaintat ministerului cultelor.

Ședința din 29 I. c., se deschide sub președinția I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului.

S'a discutat în jurul construirii unui cămin episcopesc în Capitală, hotărând să se intervie pe lângă eforia bisericească pentru a întocmi planurile și devizele acestei construcțiuni.

Cu privire la raportul înaintat în sesiunea trecută de către P. S. Sa Roman, prin care se cere Sf. Sinod interzicerea preoților de a face politică militantă de partid, membrii Sf. Sinod au aprobat referatul I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, care cuprinde următoarele:

«Atitudinea preconizată de prea sfințitul episcop al Oradei e privită ca o stare ideală Sf. Sinod recunoaște exactitatea dispozițiilor luate de Prea Sf. Roman ca preoții să iasă din partide; dar, pentru moment, dată fiind situația de astăzi, nu și poate însuși în întregime propunerea Prea Sfinției Sale căci prin această măsură s'ar ajunge ca în Parlament clerul să nu mai aibă nici un reprezentant.

Lăsăm ca fiecare episcop în parte să dispună cum crede în interesul eparhiei sale.

Îndată însă ce vom putea căpăta drepturi de a avea reprezentanți în Parlament, cum au acum Camerele agricole, Camerele industriale și comerciale, vom reveni și vom hotărâ despre atitudinea politică a preoților».

S'a aprobat ridicarea la rangul de arhimandrit a protosinghelului Vasile Lăzărescu dela Oradea.

Sf. Sinod a hotărât să intervină la ministerul cultelor pentru aplicarea legii de armonizare a salariilor și pentru episcopi.

Sf. Sinod a luat dispoziția prin care cântăreții cu practică de 10 ani să poată da examen în particular la școala de cântăreți.

Se va interveni la ministerele de justiție și interne ca în registrele de stare civilă să se specifice, pe viitor, starea civilă anterioară căsătoriei.

Sf. Sinod a hotărât: să ceară ministerului cultelor o alocație mai mare de hrană pentru monahi; să se intervină locurilor în drept pentru a se interzice cetățenilor proferarea injuriilor și vorbelor triviale.

Sinodul a dat presei următorul comunicat:

Sfântul Sinod, având în vedere că persoane aparținătoare partidelor politice au exploatat chestiunea calendarului pentru interese străine de biserică, împedecând prin aceasta acceptarea calendarului de către toți fiii bisericii, — invită pe toți șefii organizațiilor politice din țară să binevoiască a acorda tot concursul lor în scopul ca toți credincioșii ortodocși să respecte măsurile luate de Sf. Sinod în chestia calendarului.

INFORMAȚIUNI

«Ziua temperanței». Societatea din capitală «Temperanța» va organiza, la 2 Iunie, în Ziua «temperanței», mari manifestațiuni în toată țara, contra ravagiilor alcoolismului. În aceea zi, preoții din întreaga țară țin predică în biserici contra acestui flagel; toți profesorii, învățătorii, medicii, agromonii, societățile culturale, țin conferențe elevilor și elevelor, țăranilor și lucrătorilor, și în genere întregului public, asupra nenorocirilor ce le provoacă alcoolismul; toți ofițerii unităților vor lămurii în această zi, soldaților, că nu e dușman mai mare în țară decât alcoolismul. Societatea «Temperanța» roagă autoritățile de stat să participe la aceste manifestațiuni, iar pe dñii prefecți de județe să patroneze, cu bunăvoință, aceste acte de salvarea neamului. Președinții întrunirilor sânt rugați să trimită telegrame omagiale înaltei regențe și o moțiune către primul ministru, prin care să fie rugat să vie cu legiuri salvatoare.

Profesorii de istorie. Comitetul de inițiativă aduce la cunoștința profesorilor de istorie, universitari și secundari, dela școlile statului, confessionale, minoritare și particulare, că în zilele de 7, 8 și 9 Iunie a. c. se ține la Sibiu congresul profesorilor de istorie. Ministerul acordă concedii din oficiu tuturor participanților.

Crestături. Guvernul actual pentru a face cruțărilor posibile în finanțele țării, a decis rectificarea bugetului în curs.

Comisiunea bugetară a camerei deputaților, în vederea acestor lucrări a ales raportori și delegați pentru fiecare departament.

Pentru departamentul Cultelor a fost ales: Raportor dl Horia Maniu, delegat I. Coltor, supleant dl M. Ralea. După ce în alcătuirea bugetului s'a făcut bisericii noastre revoltătoare nedreptate pe care la timpul său am denunțat-o în foaia noastră, acum ne-am putea aștepta ca sub titlul de rectificări, să fim tot mai mult provocați a ne apăra dreptul. Comisia, cu 2 membri uniți, e capabilă să facă și acum ceea ce a făcut la buget. Știm însă, că arborii nu cresc până la cer.

Orar de vară. Banca Albina și celelalte bănci din Sibiu, aduc la cunoștință, că începând din 1 Iunie și până la 31 August a. c. reiau orarul de vară. În timpul acesta casierile vor funcționa dela 8—12½, în fiecare zi de lucru. După masă birourile sunt închise.

ȘTIRI LOCALE

Teatrale. În mijlocul unor calde ovațiuni și cu desăvârșit succes au jucat, Duminică și Miercuri, în teatrul sibian, maestrul *Nottara*, o glorie recunoscută a scenei românești, și artistul de mare valoare *Ion Iancovescu*, însoții de câteva excelente puteri ale teatrelor din capitală. Tălmăcirile geniale, în rolurile maestrilor Nottara și Iancovescu, au stărnit furtună de aplauze. Celui dintâi, care a împlinit peste o jumătate de veac în serviciul artei dramatice românești, i s'au adus meritate mulțumiri din partea numerosului auditor, prin frumoase și în-suflețite cuvinte rostite de dl colonel Vișan și protopopul militar pâr. Dăncilă. Sărbătoritul artist a răspuns adânc mișcat.

Producțiunea meseriașilor noștri, dată Sâmbătă seara la Unicum, a arătat din nou activitatea vrednică de încurajare a Reuniunii culturale naționale alcătuite de meseriașii români din Sibiu, iubitori de propășire și solidaritate. Un program variat și bine pregătit, cu coruri mixte, solo, recitare, și dansuri naționale (aceste din urmă instruite de dl N. Stoica) a fost subliniat cu dese și vii aplauze de un public nu prea numeros, dar cu atât mai entuziast. Costumele frumoase țărănești, înfățișând portul din diferite locuri ale țării, au imprumutat și acum cel mai pitoresc colorit corurilor mixte, conduse de binemeritul dirigent, dl Ion Stanciu, care după trudnica muncă a profesiei sale caută înviore de puteri în conștiințioasa lor instruire, pentru a putea executa cât mai perfect piese muzicale de factură mai grea sau mai ușoară, în special cântece dela țară, armonizate de compozitori români. Dacă intelectuali sibiieni au stat cam departe de această producțiune meseriească, e de sperat că și-au răscumpărat biletul, contribuind prin faptă la sprijinirea scopului nobil de binefaceri urmărit de Reuniunea veche și cu bun renume.

Nr. 104/1929.

(49) 1—1

Concurs de licitație

Consiliul parohiei ort. rom. din Gheorgheni, județul Ciuc, aduce la cunoștință generală, că în ziua de 20 Iunie a. c. între orele 3—5 p. m., va ține licitație publică cu oferte închise la primăria orașului, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de construcție a bisericii ortodoxe române din Gheorgheni Ciuc, conform planurilor și devizului aprobate de Prea Venerabilul Consiliu Arhiepiscopesc sub Nr. 3453.

Licitația se va ține conform art. 72—83 din legea contabilității publice.

Planurile, caetul de sarcini, condițiunile generale și speciale, precum și devizele se pot vedea la oficiul parohial ort. rom. din Gheorgheni. Valoarea după deviz e de 4.000.000 Lei. Garanția de licitație e de 10% după valoarea devizului. Supraoferte nu se primesc.

Gheorgheni, la 14 Mai 1929.

Președinte: A. N. Negoescu, Secretar: Teodor Anastasiu.
paroh ort.-rom.

Publicație de licitație

Consiliul Parohial ort. rom. din Miercurea Ciuc, vinde prin licitație publică, cu oferte închise, materialul lemnos a 50 jug. pădure de brad situată în comuna Corbu, jud. Ciuc.

Licitația de vânzare va avea loc în ziua de 10 Iunie a. c. ora 5 p. m., iar condițiunile de licitație se pot vedea la oficiul parohial din Miercurea Ciuc. (50) 1—1

Miercurea Ciuc, la 22 Mai 1929.

Președinte: Pr. Iancu C. Bărbat, Epitrop: N. Boboc.
paroh.

A apărut

În «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după A. Huonder, din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi citit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40—, plus spese postale Lei 10—

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Nou!

Au apărut din *Biblioteca pentru studii omiletice și catehetice* de sub îngrijirea **Prof. Dr. Gr. Cristescu:**

Nr. 1. **Fă lucrul Evanghelistului**

Nr. 2. **Învățători și Stinți din veacul al IV-lea**

Nr. 3. **Predică și cateheză**

— **Vino și vezi — meditații**

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nou!

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130—

„ II „ 150—

„ III „ 120—

„ IV „ 200—

plus spese postale Lei 30—.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii și țesături românești**, de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii și țesături rom. vol. II 600

Caietul I Modele de cusături românești 25

„ II „ „ „ 40

„ III „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite și prin poștă alăturând 10 lei spese de poștă.

A apărut, în a treia ediție, romanul:

MARTIRII,

de **Constanța Hodoș**, cu o prefață de Ion Gorun. București, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Prețul 60 lei, și porto.

A apărut

în a doua ediție revăzut și completat

Tipicul bisericeii ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților, studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna”

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese postale Lei 15.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericești

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 100, plus spesele poștate Lei 15

Cântări funebreale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștate Lei 12.

A apărut:

Biserica Neamului și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viața lui Isus

de

Giovanni Papini

în românește de

ALEXANDRU MARCU

Prețul Lei 180—, plus porto poștal Lei 15—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile și de o execuție foarte frumoasă.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comșa**, hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă și populară între cărțile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpați, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Prețul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul și Vieritul** 50 lei și tomul III **Legumăritul și Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broșate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei și taxa poștală cu recomandare 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMȘA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite prețul de mai înainte sau cu ramburs.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot comanda următoarele

odoare bisericești:

Potire

Disc și Steluță

Cădelnițe

Candele

Chivot

Copie

Lingurițe

Cruci

Cruciulițe

Cununi

Căldărușe cu mătăuz

Clopoțele pt. altar

Cănuțe pt. Sf. mir

Garnitură pt. bolnavi

Prapori

Toate aceste odoare bisericești sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite și foarte frumos executate, cu prețuri moderate.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

La numărul de față al „Telegrafului Român” se alătură ca supliment, un catalog al cărților dela Tipografia CĂRȚILOR BISERICESTI și Librăria Pavel Suru din București.

Cărțile din acest Catalog se pot procura dela **LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ din SIBIU.**